

CJENOVNO PRISTUPAČNE KOMUNIKACIJE ZA PODUZEĆA I POTROŠAČE

Informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) te podatkovne usluge i usluge pristupa internetu preuzele su mjesto tradicionalnih telefonskih usluga kao ključni proizvodi za potrošače i poduzeća. Danas je sve više audiovizualnog sadržaja dostupno na zahtjev, a 4G i 5G internetska povezivost prolaze kroz eksponencijalni rast. EU je kao odgovor na to uspostavio regulatorni okvir za telekomunikacije koji obuhvaća fiksnu i bežičnu telekomunikaciju, internet, usluge emitiranja i prijenosa i koji je sastavljen od niza pravila primjenjivih u svim državama članicama EU-a.

PRAVNA OSNOVA

Budući da u Ugovorima nisu predviđene izravne ovlasti u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, nadležnost nad tim područjem izvučena je iz raznih članaka UFEU-a. S obzirom na složenu prirodu medijskih dobara i usluga koje se ne može definirati ni kao samo kulturna dobra ni kao samo ekonomska dobra, trebalo je kreirati politike temeljene na toj nadležnosti. EU može poduzeti relevantna djelovanja u okviru sektorskih i horizontalnih politika poput: industrijska politika (članak 173. UFEU-a), politika tržišnog natjecanja (članci 101. – 109. UFEU-a), trgovinska politika (članci 206. i 207. UFEU-a), transeuropske mreže (članci 170. – 172. UFEU-a), istraživanje i tehnološki razvoj te svemir (članci 179. – 190. UFEU-a), usklađivanje zakona za tehnološko usklađivanje ili upotreba sličnih tehnoloških standarda (članak 114. UFEU-a), slobodno kretanje robe (članci 28., 30., 34. i 35. UFEU-a), slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala (članci 45. – 66. UFEU-a), obrazovanje, strukovno osposobljavanje, mladi i sport (članci 165. i 166. UFEU-a) te kultura (članak 167. UFEU-a).

CILJEVI

Sukladno Lisabonskoj strategiji Digitalna agenda za Europu^[1] zamišljena je kao jedna od sedam vodećih inicijativa strategije Europa 2020., koju je usvojila Komisija. Program je objavljen u svibnju 2010. i u njemu se definira ključna uloga koju treba imati upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija ako Europska unija želi ostvariti svoje ambicije za 2020. godinu. Strategijom Europa 2020. naglašava se koliko je primjena širokopojasnog interneta važna za pružanje cjenovno pristupačnih komunikacijskih usluga za poduzeća i potrošače. Trenutni regulatorni okvir za

[1] Jedinstveno digitalno tržište – <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

elektroničke komunikacijske mreže i usluge temelji se stoga na tri glavna cilja: poticanju tržišnog natjecanja, poboljšanju funkcioniranja tržišta i jamčenju osnovnih prava korisnika. Poticanjem tržišnog natjecanja želi se postići da europski potrošači imaju na raspolaganju veći izbor zbog nižih cijena, veće kvalitete i inovativnih usluga. Pravila su jednostavna, fleksibilna i tehnološki neutralna te, dugoročnije gledano, usmjerena na deregulaciju.

POSTIGNUĆA

Trenutni regulatorni okvir za telekomunikacije, koji se sastoji od paketa direktiva i uredbi, donesen je u rujnu 2016. kako bi se vodilo računa o brzom razvoju sektora i uskladilo pravila i u pogledu samog reguliranja elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, i u pogledu relevantnih postupaka za provedbu.

- Komisija je 14. rujna 2016. u komunikaciji naslovljenoj „Povezivošću do konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta – Ususret europskom gigabitnom društvu” tražila od Parlamenta, Vijeća, Europskog gospodarskog i socijalnog odbora i Odbora regija da razmotre njezin prijedlog za reviziju postojećih ciljeva i zakonodavstva o elektroničkim telekomunikacijama.
- [Cijene elektroničkih komunikacija](#) niže^[2] su nakon ukidanja naknada za roaming za podatke, pozive i tekstualne poruke (SMS) [za osobe koje imaju boravište u EU-u za putovanja unutar EU-a ili međunarodna putovanja](#). Od lipnja 2017. cijene su niže i za građane i za posjetitelje zahvaljujući pravilima „u roamingu kao kod kuće” i područjima s besplatnim Wi-Fi internetom koji se pruža građanima i posjetiteljima u javnim prostorima diljem Europe s pomoću projekta WiFi4EU^[3];
- Bolja zaštita potrošača i poduzeća postignuta je donošenjem zakonodavstva o zaštiti privatnosti ([Direktiva 2009/136/EZ](#)^[4]) i o zaštiti podataka ([Direktiva 95/46/EZ](#)^[5]), koje je dodatno poboljšano novim regulatornim okvirom za zaštitu podataka ([Uredba \(EU\) 2016/679](#)^[6] i [Direktiva \(EU\) 2016/680](#)); jačanjem mandata Europske agencije za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA)^[7]; donošenjem [Direktive \(EU\) 2016/1148](#) o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije^[8]; jačanjem prava na promjenu fiksnog ili mobilnog operatera unutar jednog radnog dana, uz zadržavanje originalnog broja telefona, tj. prenosivost broja ([Direktiva 2009/136/EZ](#)), i uspostavljanjem jedinstvenog europskog broja za hitne slučajeve „112” ([Direktiva 2009/136/EZ](#)), broja službe za pomoć u slučaju nestanka djeteta 116000, broja službe za pomoć

---

[2][SL L 172, 30.6.2012.](#), str. 10.; Pravo EU-a doprinijelo je smanjenu cijena telekomunikacijskih usluga od oko 30 % tijekom posljednjeg desetljeća.

[3]Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 u pogledu promicanja internetske povezivosti u lokalnim zajednicama ([COM\(2016\)0589](#)).

[4]SL L 337, 18.12.2009., str. 11.

[5]SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

[6]SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

[7]Osnovana Uredbom (EZ) br. 460/2004, SL L 77, 13.3.2004., str. 1. Zakonodavna rezolucija od 16. travnja 2013. o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj agenciji za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA) (SL C 45, 5.2.2016, str. 102.).

[8]SL L 194, 19.7.2016., str. 1.

djeci 116111 i broja službe za emocionalnu pomoć 116123 te internetske platforme za rješavanje sporova između potrošača i internetskih trgovaca^[9];

- Bolji pristup telekomunikacijama postignut je zakonodavstvom za poticanje tržišnog natjecanja s jasnim i uključivim pravilima, boljom kvalitetom, boljim cijenama te s više usluga (Europski zakonik elektroničkih komunikacija), ulaganjem u širokopojasne mreže koje podržavaju brze internetske veze, podržavanjem bežičnih tehnologija, poput tehnologija 3G i LTE, preko programa za politiku radiofrekvencijskog spektra te [usklađivanjem uporabe frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz u Uniji](#) kako bi se ostvarila gigabitna povezivost za sve glavne socioekonomske pokretače^[10].

Kako bi se povećala dosljednost nacionalnih regulatornih postupaka, Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) ([Uredba \(EZ\) br. 2018/1971](#)^[11]) omogućuje suradnju između nacionalnih regulatora i Komisije, promičući najbolje prakse i zajedničke pristupe, istovremeno izbjegavajući nedosljednu regulaciju koja bi mogla narušiti natjecanje na jedinstvenom tržištu telekomunikacija. Tim ažuriranim zakonodavstvom nacionalna regulatorna tijela postaju nadležna za promicanje tržišnog natjecanja u pružanju elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te se uspostavljaju načela na kojima se temelji njihov rad: neovisnost, nepristranost i transparentnost te pravo žalbe. Kada je riječ o upravljanju spektrom, višegodišnjim programom za politiku radiofrekvencijskog spektra utvrđeni su smjerovi politika te ciljevi za strateško planiranje i usklađivanje radiofrekvencijskog spektra. Time se osigurava djelovanje unutarnjeg tržišta u područjima politike Unije koja uključuju primjenu spektra, kao što su elektroničke komunikacije, istraživanje, tehnološki razvoj i svemir, promet, energija i audiovizualni sadržaji.

ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA

Parlament se zalaže za stabilnu i naprednu politiku informacijskih i komunikacijskih tehnologija i vrlo je aktivan pri donošenju zakonodavnih akata u tom području kako bi se povećale koristi za potrošače i poduzeća. Stoga se stalno trudi zadržati pozornost na pitanjima iz područja informacijskih i komunikacijskih tehnologija s pomoću izvješća o vlastitoj inicijativi, pitanja za usmeni i pisani odgovor, studija^[12], radionica^[13], mišljenja i rezolucija te pozivanjem na veću koordinaciju djelovanja na nacionalnoj razini u svrhu razvoja paneuropskih usluga te pružanja potpore Europske unije telekomunikacijama.

Parlament je podsjetio da je potrebno služiti se spektrom „digitalne dividende” kako bi se svim europskim građanima omogućio pristup širokopojasnom internetu te je naglasio da su nužne daljnje mjere kako bi se zajamčili rasprostranjeni pristup širokopojasnom internetu visokih brzina te [digitalna pismenost i osposobljenost svih građana i potrošača](#)^[14]. Jednako tako [naglašava važnost sigurnosti u kiberprostoru](#)^[15]

---

[9]Platformi se može pristupiti putem poveznice <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>, a dodatne informacije mogu se pronaći na poveznici https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumers/resolve-your-consumer-complaint_hr.

[10]SL L 138, 25.5.2017, str. 131.

[11]SL L 321, 17.12.2018, str. 1.

[12]Think Thank EP-a: <http://www.europarl.europa.eu/thinktank/hr/home.html>

[13]Saslušanja: <http://www.europarl.europa.eu/committees/hr/events-workshops.html>

[14]SL C 81 E, 15.3.2011., str. 45.

radi osiguravanja snažnije zaštite privatnosti i građanskih sloboda za potrošače i poduzeća u digitalnom okruženju. Parlament istovremeno snažno promiče tehnološku neutralnost, „neutralnost mreže” te „slobode na mreži” za građane EU-a, kao i mjere povezane s pristupom i korištenjem usluga i aplikacija putem telekomunikacijskih mreža, na osnovi poštovanja temeljnih prava i sloboda građana. Tim se mjerama također mora zajamčiti da [pružatelji internetskih usluga korisnicima ne uskrate mogućnost pristupa željenim sadržajima i aplikacijama i/ili pokretanja usluge po vlastitom izboru](#)^[16].

Parlament zakonodavstvom sustavno jača ta jamstva. On ima ključnu ulogu u uklanjanju prepreka unutar jedinstvenog digitalnog tržišta i moderniziranju propisa EU-a u području telekomunikacija koji se primjenjuju na današnje digitalne i podatkovno utemeljene proizvode i usluge [kako bi se povećale digitalne koristi za potrošače i poduzeća](#). Parlament je stoga poboljšao pristup podacima i prijenos podataka za sve uspostavljanjem normi mrežne neutralnosti, usklađivanjem upotrebe frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz, podržavanjem besplatne Wi-Fi internetske veze za sve u gradovima i selima (Wifi4EU), ulaganjem u računalstvo visokih performansi i usluge u oblaku za znanost (Europske usluge u oblaku za otvorenu znanost) te ukidanjem roaming tarifa, na primjer [pravilima „u roamingu kao kod kuće”](#)^[17]. Parlament je pokrenuo i dovršio važan zakonodavni rad za poticanje e-trgovine za potrošače i poduzeća u EU-u, osobito za MSP-ove. Primjeri uključuju [Direktivu 2014/61/EU](#) o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina^[18] i [Uredbu \(EU\) br. 910/2014](#) o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu^[19] kako bi se olakšalo elektroničko poslovanje^[20]. Kao odgovor na prijedloge Komisije, Parlament je podržao modernizaciju pravila o autorskim pravima i ažuriranje propisa EU-a u području audiovizualnih medijskih usluga.

Nadalje, Parlament je uspješno dovršio zakonodavni rad u pogledu reforme zaštite podataka. Dana 27. travnja 2016. donesena je [Direktiva \(EU\) 2016/680](#)^[21] u cilju jamčenja učinkovite primjene zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka kao temeljnog prava. Nadalje, Europski parlament i Vijeće donijeli su [Uredbu \(EU\) 2016/679](#)^[22] o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom podataka i o slobodnom kretanju tih podataka. Nedavno je Odbor Europskog parlamenta za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) glasao u korist pravila o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama kako bi se olakšalo poslovanje^[23]. Parlament provodi opsežan zakonodavni rad na prijedlozima u sklopu daljnjih aktivnosti u okviru Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta i [rezolucije „Prema jedinstvenom digitalnom tržištu”](#)^[24], u kojima se bavi pitanjima kao što

---

[15]SL C 332 E, 15.11.2013., str. 22.

[16]SL C 153 E, 31.5.2013., str. 128.

[17]SL L 310, 26.11.2015., str. 1.

[18]SL L 155, 23.5.2014., str. 1.

[19]SL L 257, 28.8.2014., str. 73.

[20]COM(2017)0228 – više nije na snazi

[21]SL L 119, 4.5.2016., str. 89.

[22]SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

[23]COM(2017)0010.

[24]SL C 11, 12.1.2018., str. 55.

su neopravdano geografsko blokiranje^[25], usluge prekogranične dostave paketa^[26], prekogranična prenosivost usluga internetskog sadržaja^[27], revizija Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača^[28], audiovizualne medijske usluge^[29], slobodni protok neosobnih podataka^[30], ugovori o prodaji robe na internetu i drugoj prodaji robe na daljinu^[31] i ugovori o isporuci digitalnog sadržaja^[32]. Parlament je nedavno usvojio rezoluciju o internetskoj povezivosti za rast, konkurentnost i koheziju: [europsko gigabitno društvo i 5G](#)^[33] radi promicanja rokova za uvođenje 5G tehnologija kako bi se olakšala povezivost za potrošače i poduzeća.

Mariusz Maciejewski / Frédéric Gouardères
05/2019

---

[25][COM\(2016\)0289](#).

[26][COM\(2016\)0285](#).

[27][COM\(2015\)0627](#).

[28][COM\(2016\)0283](#).

[29][COM\(2016\)0287](#).

[30][COM\(2017\)0495](#).

[31][COM\(2015\)0635](#).

[32][COM\(2015\)0634](#).

[33]SL C 307, 30.8.2018., str. 144.

